

20.6.2011

Uusi hallitusohjelma tukee saamelaiskulttuuria

Perjantaina julkistettiin Kataisen I hallituksen hallitusohjelma. Ohjelma on historiallinen saamelais-ten kannalta. Ensimmäistä kertaa hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi saamelaiskulttuurin ja saamelaisten oikeuksien kokonaisvaltainen kehittäminen.

Suuri osa saamelaiskäräjien tämän vaalikauden keskeisistä tavoitteista kirjautui hallitusohjelmaan. ” Olen hyvin tyytyväinen hallitusohjelman keskeisiin linjauksiin. Hallitusohjelmassa tuetaan niin saamen kieltä, perinteistä tietoa, kielenelvytysohjelmaa ja kehitetään saamelaista kulttuuri-itsehallintoa”, kertoo saamelaiskäräjien puheenjohtaja Klemetti Näkkäljärvi, joka osallistui myös saamelaiskäräjien edustajana hallitusneuvotteluihin.

Hallitusohjelmassa asetetaan tavoitteeksi ILO 169-sopimuksen ratifiointi. Vaikka ILO 169-sopimuksen ratifiointi on ollut Suomen tavoitteena pitkään, koskaan aiemmin asiasta ei ole kirjattu hallitusohjelmassa. ”Hallitusohjelman tavoite tukee pohjoismaisen saamelaissopimuksen jatkoneuvotteluja” näkee puheenjohtaja Näkkäljärvi. Saamelaiskäräjien tekemät esitykset maankäytön ohjausjärjestelmän uudistamiseksi kirjautuivat myös hallitusohjelmaan. Hallitus sitoutuu kehittämään maankäyttöä ohjaavaa lainsäädäntöä selkiyttämällä ja osallistumalla alkuperäiskansoja koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön alkuperäiskansojen tosiasiallisen suojelun vahvistamiseksi. ” Linjaus tukee myös biodiversiteettisopimuksen artikla 8(j):n toimeenpanoa. Artikla 8(j)-työryhmän loppuraportissa esitetään maankäyttöä ohjaavan lainsäädännön kehittämistä” taustoittaa Näkkäljärvi.

Hallitusohjelmassa sitoudutaan vahvistamaan porotalouden kehittämistä ja joustavoittamaan porotalouden vahingonkorvausjärjestelmää. Kalastuksen osalta hallitusohjelmassa sitoudutaan toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet vaelluskalakantojen suojelemiseksi.

Saamelaiskäräjien aloitteesta Suomessa valmistellaan parhaillaan esitystä saamen kielten elvyttämisohjelmaksi. Esitys ohjelmaksi valmistuu kuluvan vuoden lopussa. Hallitusohjelmassa sitoudutaan toteuttamaan saamen kielten elvyttämisohjelma, sen resursointi ja luomaan pysyvä toimintamalli saamen kielten elvyttämiseksi. Saamen kielellisistä oikeuksista linjataan hallitusohjelmassa laajemminkin. Hallitus sitoutuu turvaamaan sosiaali- ja terveystaloudellista saamen kielellä ja laati- maan kansallinen kielistrategia. Strategiassa ja kehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota saamen, romanikielen sekä viittomakielen asemaan.

Hallitusohjelmassa sitoudutaan uudistamaan kansallinen biodiversiteettistrategia, kestävän kehityksen ohjelma ja toteuttamaan uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelma. Biodiversiteettistrategian toimeenpanossa sitoudutaan turvaamaan saamelainen kulttuurinen tapa ja perinne käyttäen luontoa. ”Saamelaiskulttuurin tarpeita tuetaan näillä linjauksilla kokonaisvaltaisesti. Kansallisen kestävän kehityksen strategian osana on oma saamelainen kestävän kehityksen strategia. Kansallinen artikla 8(j)-työryhmä on tehnyt kattavan esityksen uuden biodiversiteettistrategian saamelaiskulttuuria koskeviksi toimenpiteiksi. Uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelmassa on sitouduttu selvittämään mahdollisuuksia uudistaa poronhoitolakia, sen toimeenpanoa sekä poronhoidon tukimuotoja siten, että niillä voitaisiin parantaa uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien tilaa ja toteuttaa samalla biodiversiteettisopimuksen alkuperäiskansoja koskevia velvoitteita (artiklat 8j ja 10c). Linjaukset ovat saamelaiskulttuurin ja saamelaisporonhoidon kannalta todella hyviä. Saamelaiskäräjät on tehnyt ja tekee edelleen lujasti töitä näiden strategioiden ja ohjelmien valmistelemiseksi ja toimeenpanemiseksi” Näkkäljärvi kertoo.

Hallitusohjelmassa on huomioitu saamelaiskäräjien tekemät esitykset saamelaisen kulttuuri-itsehallinnon kehittämiseksi ja sen resursoimiseksi. Hallitusohjelmassa sitoudutaan kehittämään saamelaista kulttuuri-itsehallintoa ja sen toimintaedellytyksiä. ” Tämä on todella tärkeä linjaus. Hallitusohjelma tulee tuomaan lisää mahdollisuuksia saamelaiskäräjille ja kirjausten toteutuminen edellyttää vahvaa saamelaiskäräjien panosta” Näkkäläjarvi näkee.

Saamelaisasiat tulevat olemaan esillä hallitusohjelman toimeenpanossa laajemminkin. Hallitus laatii vaalikauden aikana ihmisoikeuspoliittisen toimintaohjelman. Ihmisoikeuspoliittisessa toimintaohjelmassa tullaan käsittelemään myös saamelaisten oikeuksia. Hallitusohjelmassa on linjattu myös Metsähallituslain asemaa. Metsähallitus tullaan säilyttämään kokonaisuutena. ” Hallitusohjelmassa sitoudutaan myös huolehtimaan alempiasteisen tieverkon kunnosta maaseutuelinkeinojen ja metsätalouden toimintaedellytykset turvaavalla tavalla. Linjaus on tärkeä ja tukee erityisesti Nellimin tien perusparannusta, koska tie on tärkeä kolttsaamelaisten elinkeinoille” sanoo Näkkäläjarvi.

Hallitusohjelma Internetissä <http://www.valtioneuvosto.fi/tiedostot/julkinen/hallitusneuvottelut-2011/neuvottelutulos/fi.pdf>

Artikla 8(j)-työryhmän loppuraportti www.samediggi.fi/art8j

Lisätietoja: puheenjohtaja Klemetti Näkkäläjarvi, klemetti.nakkalajarvi@samediggi.fi, 050-5242109